

Avsnitt 11: Särskilda insatser i skolan (SIS) – Så kan det göra skillnad och så söker du

INFORÖST: Vi på Specialpedagogiska skolmyndigheten arbetar för att alla barn, elever och vuxenstuderande oavsett funktionsförmåga ska nå målen för sin utbildning. I podden förklarar, fördjupar och diskuterar vi specialpedagogik och ger goda råd till dig som arbetar i eller har barn som går i förskolan och skolan.

ÅSA: I dagens avsnitt ska vi prata om möjligheten för skolformer att söka utvecklingsmedel, så kallade SIS-bidrag hos oss på Specialpedagogiska skolmyndigheten. Förra året så fördelade vi på SPSM 88 miljoner till hela 173 utvecklingsprojekt runt om i Sverige. Vi ska prata om vad bidraget innebär och omfattas av rent konkret och hur vi på Specialpedagogiska skolmyndigheten bedömer och prioriterar bland alla inkomna ansökningar. Jag som leder samtalet heter Åsa Rosander Greholt och arbetar som kommunikatör på myndigheten. Och med mig i studion för att beskriva det här har jag två kollegor som båda arbetar som utredare på vår statsbidragsavdelning, NPF Linda Eldestrand och Charlotte Ehinger. Varmt välkomna.

LINDA: Tackar.

CHARLOTTE: Tackar.

ÅSA: Ja, vi börjar med att fråga dig Linda, kan du berätta lite kort om vilka statsbidrag generellt som går att söka från oss på SPSM?

LINDA: Mm. Vi har ju flera statsbidrag som vi ger till både individer och verksamheter för att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning att kunna studera samt delta i samhällslivet och stort men oftast kopplat till just utbildning. Vi har flera bidrag, bland annat det vi ska prata om i dag, utvecklingsprojekt, SIS-medel, men vi ger också bidrag till folkhögskolor. Man kan få bidrag för att göra utbildningen tillgänglig för deltagare med funktionsnedsättning, till exempel genom en mentorsstöd, en anpassning av läromedel eller till exempel teckenspråkstolk. Vi har också bidrag till enskilda personer som studerar på särskild utbildning för vuxna. Och då får man ersättning per timme som ett studiebidrag. Vi har även bidrag som riktar sig till omvårdnadsinsatser på riksgymnasier och undervisning på sjukhus. Och studenter som studerar på universitet. Så det är en variation av bidrag.

ÅSA: Tack snälla. I dag ska vi alltså prata mer specifikt om bidrag till utvecklingsprojekt. Så kallat SIS-medel. Och SIS står ju för särskilda insatser i skolan, om inte jag minns fel. Eller hur. Charlotte?

CHARLOTTE: Jajamän.

ÅSA: Och det här stödet, vad är det tänka att användas till och vem eller vilka kan ansöka om det?

CHARLOTTE: Stödet är ju, som vi pratar om, ett projektstöd. Så det ska vara någonting man gör utöver den vanliga driften av sin verksamhet. Målet är ju att man ska öka måluppfyllelsen eller också att man ska öka kunskapen om olika pedagogiska lärosätt. Så det ska ju vara någonting där man

jobbar för de här barnen eller eleverna med funktionsnedsättningar. Det ska ju vara ett projekt, helt enkelt, som ska vara avgränsat i tid, så att det ska ju vara den normala driften. Och du ska ha aktiviteter, du ska ha insatser som ska vara kopplade till det här, som du ska kunna följa upp och leverera utifrån. Och de ska du då beskriva i en ansökan till oss för att vi ska förstå vad det är du ska göra. Och det vi kan ge stöd till i det här, som vi kallar för bidrag, det är ju att vi kan gå in i tjänster som man har för att kunna bedriva de här projekten. Och det kan ju vara en projektledare som ska driva det, men det kan lika väl vara projektmedarbetarna i projektet som ska vara det. Och man kan få för en tjänst. Och skulle man få för en tjänst så kan vi ge med max 550 000 för en heltidstjänst. Där är vårt tak. Oftast ger vi inte för en hel tjänst, utan vi förutsätter att skolhuvudmannen som driver det här också kan bidra en liten del av finansieringen för att det ska bli ett bra projekt. Och det kommer också vara så att man måste göra en viss insats själv för att vi kan gå in i lönekostnaderna som vi gör. Men sen kan man ju ha kostnad för lokaler, man kan ha material man vill ha eller resor eller såna saker. Och det får man stå för själv. Men vi kan vara en del på vägen och det kan vara jätteviktigt att kunna få det här bidraget för att kunna få genomföra projektet. Det kan vara den lösande pusselbiten för att det ska gå igenom mot ledning.

ÅSA: Ja, just det. Vad är det då man inte får projektmedel för?

CHARLOTTE: Ja, som sagt, resor får man inte för, skapa material får man inte för, lokaler kan man inte få för, inte utrustning som

man behöver, inte heller fortbildning om det är i det löpande vard... vardagliga liksom fortbildningen som man har för sina pedagoger.

ÅSA: Okej. Så man kan säga att det finns någon slags ... något slags motprestationskrav från den huvudman eller den ... ja, som söker, den skolan.

CHARLOTTE: Mm. Och tanken är ju förhoppningsvis att de här projekten ska leda till någonting som kan ... Det ska ju vara avgränsat i tid och vara ett projekt, men förhoppningen är ju att det här projektet ska leda till något långsiktigt i verksamheten framöver så att det finns kvar långsiktigt. För de elever som är där eller de som kommer nya.

ÅSA: Precis.

CHARLOTTE: Det är viktigt.

ÅSA: Ja. Projektet kan man alltså se som en slags grundbult för vidareutveckling och ...

CHARLOTTE: Ja, precis.

ÅSA: ... pedagogiska utveckling utav ...

CHARLOTTE: Och det som är bra, tycker jag, med projekten, det är att det är inte vi som initierar dem, utan det är ju verksamheterna därute som har en idé, en tanke, vad de vill få ut i sin verksamhet, vad de vill utveckla, och jobba vidare på det. Och det är ju jätteviktigt att göra en bra projektplan. Dels för ansökan till oss, men dels också för sin egen skull så att man får ut någonting. För man lägger ju ändå ganska

mycket timmar och tid och kraft och energi. Och då vill man ju att det ska bli bra.

ÅSA: Kan alla skolformer söka det här medlet?

CHARLOTTE: Mm. Alla skolhuvudmän kan söka. Grundskola, förskola kan söka. Inte specialsolorna, då, som vi själva ansvarar för, kan inte söka.

ÅSA: Nej, just det, och då menar vi våra egna specialsolor här på ...

CHARLOTTE: Mm. Men annars kan alla söka.

LINDA: Annars alla skolor inom skolväsendet.

CHARLOTTE: Förlåt. Ja.

LINDA: Till exempel folkhögskola kan inte söka.

ÅSA: Ah, just det. Är det några särskilda områden som vi prioriterar när vi får in våra ansökningar?

CHARLOTTE: Just nu har vi jämställdhet som är väldigt prioriterat som vi vill gärna ha ansökningar om det. Och tittar på hur de här formade ute i ... Att det finns med i ansökan på något sätt, tanken om det. Sen har vi också utöver det, så vill ju också prioritera vuxenutbildningar och projekt inom det, utvecklingsprojekt där.

LINDA: Ja, vi har ju valt lite grann att ha det under en längre tid för vi vill ju att man ... Vi gör ju det för att vi uppmuntrar också att man ska kunna arbeta till exempel med jämställdhetsmålen i läroplanen, i projekten, eller att vi också prioriterar vuxenutbildningen för att vi ser att vi får

ganska få ansökningar där. Så vi vill ju ha det, några år nu, för att kunna få in fler ansökningar helt enkelt. Så det har vi haft i år och förra året.

CHARLOTTE: Och sen en sak till som jag kanske borde poängtera som jag inte har poängterat, det är att projekten får ... De stöd vi ger, eller bidrag vi ger, de är ju upp ... Man ska driva dem i max tolv månader. Så det kan ju också vara bra att veta att det är den tidsramen som finns. Man kan också få ett andra år, så max två år. Men då ska det finnas nya mål eller man gör någon extrautveckling. Det ska inte bara vara att man behöver mer tid. Men annars så sätter vi tolv månader på varje ansökan.

ÅSA: Okej. Så ett år har man på sig.

CHARLOTTE: Mm.

ÅSA: Och då kan man ställa sig frågan, hur lång tid behöver man på sig innan, tänker man? För att få ihop den här projektplanen och ... Jag tänker att förarbetet är väl lite A och O som med alla ...

LINDA: Ja ... Ja, precis. Oftast så är det så att man har oftast en tanke om vad man behöver utveckla i sin verksamhet kopplat till då barn och elever med funktionsnedsättning. Så oftast så brukar man ju tänka på det ganska långt innan. Man har en idé. Det kan vara bra att i alla fall ha några månader minst att både fundera på att liksom ... hur man konkretiserar de här, att gå från idé till liksom en lite mer avancerad plan på, så här, ”det här tänker vi att vi ska göra under ett år”. Men det beror ju på omfattningen också. I och med att man väljer både omfattning och inriktning på

projekt så kan det vara så att det finns mindre projekt och det finns större projekt. Och har man ett lite större projekt och fler involverade, då behöver man ju längre tid att förbereda sig på. Men ett tips är ju att gå in på vår bidragsportal och titta på de frågorna vi ställer, för det är lite som en ... När man har svarat på alla frågor där, då har man en projektplan. Där finns det tidsplan, det finns mål, det finns aktiviteter, som man skriver in. Och när man börjar fundera där, då får man lite hjälp i planeringen av sitt projekt.

ÅSA: Kan man också höra av sig till oss kanske, för att bolla idéer?

LINDA: Mm, absolut. Vi har ju telefonnummer till oss direkt på statsbidrag som man kan gå in på och ringa oss direkt och helt enkelt bolla idéer om man är i uppstartssituation eller om man håller på att skriva och man undrar någonting. ”Kan man söka för det här och hur ska vi tänka kring det här?” Så får vi svara bäst vi kan och hjälpa till. Men det kan vara bra att göra för ibland så när man håller på och planerar så är det mycket detaljer och sånt man funderar över. Så det är jättebra att stämma av med oss.

ÅSA: Nu ... vad jag har förstått så är det en ny ansökningsperiod i antågande. Så det är ju hög tid att skriva ihop de här planerna och sin ansökan. Kan du berätta lite om den här tidplanen, Charlotte?

CHARLOTTE: Mm. Vi har ju nu ... Det som är nytt för oss nu är att projekten ska framöver följa läsåret. Vi har haft det årsvis på grund av hur vi blir tilldelade pengarna från regeringen.

2019-09-09

Men nu ska vi ha det läsårsvis eftersom det är passar mer för skolans värld. Det är ju så man vill bedriva ett projekt. Och det innebär att vi kommer från och med i år ha ansökan öppen från i höst. Och i år, som det står på vår webbsida, så öppnar den från 4 september, men ... Och sen så är sista ansökningsdag 13 december. Och då har man hela den perioden på sig att ansöka. Och sen så kommer vi efter 13 december ta tag i alla ansökningar som har kommit in och bereda dem och göra beslut. Och vi förväntar oss att göra beslut under våren. Och troligast i april, vad vi ser nu. Och det innebär ju att man får beslutet i tid före sommaruppehållet så att man kan starta sitt projekt från höstterminen 2020, är ju tanken. Så att man ska hinna anställa personer som man vill ha till projektet och de finns tillgängliga direkt i starten där.

LINDA:

En viktig aspekt som man kan tänka på när man skriver sin ansökan, det är att man faktiskt tittar igen på vad syftet med bidraget är. Som Charlotte sa, syftet är att öka måluppfyllelsen för och elever med funktionsnedsättning, eller öka kunskapen om olika pedagogiska arbetssätt för barn och elever med funktionsnedsättning. Och det viktiga då är ju att tänka så här ... När man gör bakgrunden till ... Varför vill vi genomför det här projektet, att det ska finnas fysiska elever eller barn som har funktionsnedsättning som projektet faktiskt ska liksom komma till gagn för. Det kan ju vara så att man jobbar mycket med pedagoger, men det ska grunda sig i ett behov som finns hos barnen och eleverna. Så att det inte är något generellt förebyggande, utan det ... Så som vi behöver bedöma ansökan är att det måste finnas ett behov hos identifierade elever. Så det kan

vara bra att fundera på när man tittar på sitt eget behov och sin verksamhet och vad man behöver utveckla.

ÅSA: Ja, och det borde ju rimligtvis ge svaret på den frågan, vad är den vanligaste orsaken till att ett projekt inte blir beviljat? Är det där det här inte är riktigt tydligt och det inte framgår, eller att det är för generellt liksom?

LINDA: Ja ... När ... Ja, det kan vara så. Jag vet inte om det finns en vanligaste orsak, faktiskt, utan det finns flera. Det kan vara det här som Charlotte nämnde tidigare, att man faktiskt söker för någon form av bara förstärkning av personal under ett år. Det ser inte vi som ett projekt och speciellt hållbart, för vad händer då om ett år när det här inte finns. Utan vi ser ju de här projekten som en uppstart av ett utvecklingsarbete som sen ska leda till någonting i den ordinarie verksamheten på lång sikt. Så mycket av det som man kan avslå då, är ibland att man faktiskt bara har sökt för en extra personal under en tid som ska göra vissa saker som kanske inte är så långsiktigt hållbart. Så det är bra att tänka på. En annan orsak är ju faktiskt att vi har ganska mycket ansökningar. Så ibland så avslår vi tyvärr bra ansökningar för att det är hög konkurrens. Tipset är ju att fundera på din projektplan ordentligt. Titta så att dina mål är konkreta. Kan vi genomföra det här på ett år? Ja, det som är svårt är ju att sätta upp mål som faktiskt går att se ”har vi gjort det här?” efter ett år. Man kan ju sätta ett övergripande mål och sen dela upp det i delmål som faktiskt är lite lättare att följa upp om man har en övergripande plan. Kanske någonting som borde ... ja, om fyra, fem år kanske vi kan

2019-09-09

utvärdera det här. Men då kan man sätta lite delmål så att det blir lite mer konkret.

ÅSA: Så sen kan man ju alltid söka igen.

LINDA: Absolut. Det är bara att försöka igen. Och då vet man kanske lite vad man skulle behöva vässa på och så där.

CHARLOTTE: Och det är som du säger också, Linda, om man söker igen så kan det vara så att man fick avslag förra året för att det inte fanns tillräckligt med pengar. Och då kanske nästa år kanske man har mer. Det vet man ju inte heller.

LINDA: Nej.

ÅSA: Ja. Om man då får sitt projekt beviljat, på vilket sätt kan vi stödja under projektstart och under själva projektets gång?

CHARLOTTE: Vi skulle ju helst vilja att de projektägarna som får ett beviljat bidrag hör av sig först och främst till oss på statsbidragsenheten som är utredare. För vi kan ju på något sätt ha ... Vi har överblicken över deras ärende, över deras projekt och vad som händer och hur de har redovisat, hur det ser ut och så där, och praktiska frågor kan ju vi ganska väl ställa många svar på. Sen absolut så kan det vara så att man känner att man behöver någon handledare, rådgivare, man behöver lite idéer. Man kanske fastnar lite på vägen och behöver liksom få en skjuts igen på något sätt. Då finns ju, som du säger, de här specialpedagogiska rådgivarna som vi har hos oss. Eller rådgivarna inom det. Och då kan vi bolla vidare till den som är aktuell, som är den bästa för dem i det läget, beroende på var de finns någonstans i landet eller vad situationen handlar om, så vet ju vi kanske vem de

2019-09-09

ska ha kontakt med. Så då kan vi bolla vidare. Sen kan det också vara så att man har en ... Det kan ju likaväl vara så att man redan har kontakt med någon av våra rådgivare och andra sammanhang. Man kan ju alltid bolla med dem också och ställa frågan om vårt projekt, så. För det är ju många som har idéer men kanske har svårt att förverkliga det. Och då kan den där lilla bidragsbiten vara den sista delen som löser det för att få ihop det.

ÅSA: Ja, och sen efter ett år så ska ju ett sånt projekt redovisas. Eller, ja, avslutas och sen redovisas, kanske man ska säga. Hur fungerar det och vad får man för stöd i den processen, Linda?

LINDA: Mm. Jo, men vi förväntar oss att man skickar in en redovisning. Den är ganska lik ... Den ena delen av den är ganska lika ansökan. Alltså, man fyller i ett formulär. Jaha, hur gick det, då? Gjorde ni det? Har ni nått era mål? Hur har ni märkt det? Vad ser ni nu för vidareutveckling? Vi ställer lite frågor kring genomförandet, vad gjorde ni och hur gick det? Och så får man självklart göra då också i det där formuläret en ekonomisk redovisning. Alltså, har vi använt pengarna så som det står i beslutet att ni ska använda pengarna? Och det är liksom den redovisningsbiten. Men sen har vi också en mall för en slutrapport där vi vill att man författar en rapport där man beskriver en sammanfattning, en bakgrund, man beskriver sina mål, man beskriver sitt genomförande och sen en liten avslutande del som handlar om hur gick det och kanske en analys kring hur man tänker sig arbetet framåt. Och den mallen finns också på vår hemsida. Så att det är två delar. Dels det här formuläret med

den ekonomiska redovisningen, som är lite kortare, och sen så en mall för rapport. Och då behöver man inte skriva jättelångt. Det finns ingen riktig begränsning, men det räcker med några sidor. Utan man bara beskriver genomförandet.

CHARLOTTE: Några såna rapporter har vi ju liggande ute på vår webbplats som bra exempel. Det kan ju också vara ganska bra och gå in och läsa där, tror jag, på spsm.se/sis, S I S, för att hitta lite idéer och tips på andra som har gjort projekt.

LINDA: Mm. Och det kan ju också vara bra att läsa när man håller på med sitt eget projekt, även om man inte jobbar med liknande insatser. För det är ju en enorm bredd på de här utvecklingsprojekten. Man kan ju jobba med ... väldigt konkret med till exempel läroplanerna eller man kan jobba med utemiljön, en fysiska miljön, den sociala tillgängligheten. Så det finns en väldigt stor variation. Och vi har alltifrån grundskola till ... eller från förskola till gymnasium, vuxenutbildning och särskolan, grundskolan. Så att det är en väldigt stor variation på inriktning på projekt. Så det kan vara bra att få idéer från alla möjliga håll. För det är kanske lite uppbyggnaden av projektet man behöver stöd i.

ÅSA: Och i år så vill vi gärna att man har ett jämställdhetsperspektiv på ... Oavsett egentligen ...

LINDA: Ja, det kan vara bra att ha om man vill göra det. Det är inte så att man inte kan få bidrag om man inte har det. Men vi uppmuntrar det för att vi ser ju också att det är så att barn och elever med funktionsnedsättning bemöts olika utifrån

om man är pojke eller flicka och att man behöver fundera på detta även när man arbetar med barn och elever med funktionsnedsättning.

ÅSA: Så, för att sammanfatta lite. Ansökningsperioden för SIS-medel öppnar den 4 september.

LINDA: Ja.

ÅSA: Och senast när Luciakronan åker på, då stänger man också ansökningsperioden, det vill säga den 13 december. Alla skolformer är välkomna. Vi kikar lite extra kanske på vuxenutbildningsprojekt i år eftersom vi behöver fler såna ansökningar. Du kan få mycket, mycket mer information också på spsm.se/sis. Och det är vår webbplats. Där finns det också exempel på utvecklingsprojekt som har genomförts och hur det går till att ansöka och sen redovisa de här projekten. Tack snälla Linda Eldestrand och Charlotte Ehinger. Båda utredare på statsbidragsenheten här på SPSM.

LINDA: Tack själv.

ÅSA: Och jag ska säga det också, apropå tidigare avsnitt, så har vi ett avsnitt åtminstone som faktiskt pratar lite grann om just det här med ett SIS-projekt. Och det handlar om trygg övergång i vår serie om NPF. Där medverkar både de som var projektledare, men också en utav våra rådgivare som har varit lite som en handledare i det projektet. Så är man nyfiken på hur det kan gå till i arbetet så kan man lyssna lite extra på det.

INFORÖST: Tack för att du lyssnat på Specialpedagogiska skolmyndighetens podd. Fler avsnitt kan du hitta på vår webbplats och där poddar finns. Om du vill veta mer om oss och vilket stöd vi erbjuder, gå in på vår webbplats SPSM.se. Följ oss även på Facebook, Twitter och Instagram.